

De zevende en achtste plaag

Periodethema: Mozes

Exodus 9: 13-35 en 10: 1-20

a. De zevende plaag: hagel (Ex. 9: 13-35)

UITLEG VAN DE TEKST

Mozes wordt opnieuw aangesproken door de HEERE. Telkens ontvangt Farao dezelfde eis: 'laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen' (vers 13). Onverkort blijft de HEERE Zijn eisen herhalen, omdat Hij wil dat ze ingewilligd worden. Tegenover ons is dat niet anders. 'Bekeert u en gelooft het Evangelie.' Deze eis laat de HEERE nooit vallen. Er klinkt een ernstige waarschuwing bij (vers 14). Deze keer zal het volk van Egypte zwaar worden getroffen. Zonder terughoudendheid zal de HEERE Zijn macht laten zien. De HEERE herinnert aan de pest die ze (vers 15) eerder ondervonden. Dit raakte al diep en bracht het volk aan de rand van de afgrond. De manifestatie van macht die nu zal komen, zal nog groter zijn. De HEERE zegt: 'daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik Mijn kracht aan u betoonde en men Mijn Naam vertelle op de ganse aarde' (vers 16). De omvang van deze plaag zal de Naam van de HEERE bekend doen worden over de gehele bewoonde aarde van die dagen. De woorden lijken op die van de Heere Jezus bij de blindgeborene (Joh. 9). 'Dit is geschied opdat de Naam van God verheerlijkt worde.' Opnieuw een ernstige waarschuwing. 'Laat u nu, nu u dit weet, nog Mijn volk niet gaan?' (vers 17). De dreigingen van de Heere willen tot inkeer en tot gehoorzaamheid brengen. Voor ons is dat niet anders. Egypte krijgt werkelijk de kans om een andere koers te gaan varen. Nu wordt de plaag aangekondigd (vers 18). Een zeer zware hagel zal vallen. Een verschijnsel wat in Egypte zelden of nooit voorkomt. Verklaarders menen dat er sprake was van

de neerslag van een meteoriet. Ik ga er niet over speculeren. Het gebruikte woord betekent gewoon 'hagel' en wijst aan wat wij er ook mee bedoelen (verijdsde regen die uit de lucht valt en waarvan we voorbeelden kennen dat het zware klompen ijs kunnen zijn). Opvallend is dat het volk van Egypte gewaarschuwd wordt (vers 19). Ze krijgen het dringende advies om mens en dier binnen te halen en te zorgen dat ze schuilen. Sterker nog, de HEERE maakt duidelijk dat alles wat buiten loopt, het niet zal overleven. Hier valt in Egypte een scheiding. Allen die dit woord horen en vrezen, laten hun knechten en vee schuilen (vers 20). Maar zij die geen waarde hechten aan dit woord, laten hun vee en knechten buiten (vers 21). Het is van alle tijden. Er zijn er die het woord horen en er naar gaan handelen. Er zijn er die het horen en naast zich neerleggen. Onder ons is dat (helaas) niet anders. Nu krijgt Mozes de opdracht om Zijn hand uit te strekken zodat de hagel komen zal (vers 22). Deze zal mens, dier en het gewas treffen. Mozes gehoorzaamt (vers 23) en hagel, donder en vuur komen aan de hemel. Er staat letterlijk vuur en niet 'bliksem'. Dit geeft toch voeding aan de gedachte dat dit een zeer bijzondere hagelbui is geweest, waar we ons niet goed een voorstelling van kunnen maken. Het staat ingetogen en sober beschreven. Niet op de wijze zoals in onze dagen verslag wordt gedaan van een orkaan of ander natuurgeweld. De hagelbui is enorm zwaar. Zo is er nog nooit hagel in Egypte geweest (vers 24). Alles wat zich buiten op het veld bevindt (vers 25), wordt er door getroffen (mens, dier en gewas). Er is wel onderscheid. Het land Gosen, waar de kinderen van Israël wonen, blijft gespaard. Hier hagelt het niet (vers 26). Het is een manifestatie van Gods bescherming en Gods over-

duidelijke intentie om Egypte op de knieën te krijgen. Dat lijkt te gebeuren (vers 27). Farao roept Mozes en Aäron en lijkt zeer ootmoedig. Hij zegt dat hij gezondigd heeft. Hij noemt de HEERE rechtvaardig. 'Ik en mijn volk zijn goddelozen.' Het gebeuren heeft diepe indruk op Farao gemaakt. Dat herkennen we wel. Ook wij kennen het gegeven dat een bepaalde ramp of een bepaald ernstige gebeurtenis in het leven mensen stil zet en aan het denken brengt. Als christen hoop je dan dat het blijvend is. Dat mensen daardoor werkelijk de HEERE gaan zoeken. Farao lijkt dat te doen hier. Op dat moment meende hij het misschien ook nog. Mozes moet vurig bidden (vers 28). 'Het is genoeg', zegt Farao. Het moet niet meer verdergaan. Als deze hagel zal ophouden, zal hij het volk laten trekken. Het pleit lijkt beslecht. Deze plaag (de 7e) lijkt voldoende te zijn om Farao te overtuigen. De kritische grens is bereikt. Zoals je soms bij mensen opmerkt dat ze naar een bepaald punt gebracht zijn, waarna ze echt tot inkeer lijken te komen. Mozes geeft antwoord (vers 29). Hij weet dat de HEERE zijn gebed verhoren zal. Als hij zal uitgaan en bidden tot de HEERE, zal de hagel ophouden. Farao kan dan niet meer ontkennen dat de HEERE deze hagel gezonden heeft en Hij de Machtige is. Mozes weet echter nog meer (vers 30). Hij weet dat dit niet genoeg zal zijn. Mozes laat zich niet meeslepen door de emotie die hij bespeurt bij Farao. Dat is een goede les. Soms luister je naar mensen en je gelooft dat ze zich zullen bekeren. Je bent er blij mee en bemoedigt ze. Je vertelt er anderen over. Maar later bleek het een voorbijgaande emotie te zijn. Het hield geen stand. Het had niet de wortels van een waar geloof. Emoties en werkelijke inkeer worden geregeld verward. Bij Mozes niet. Uitgelegd wordt dat ook de oogst (vers 31-32) zwaar getroffen is. De gerst en het vlas waren nog in de halm. De tarwe en de spelt werden niet geslagen, omdat ze nog bedekt waren (ik vermoed in de grond). Verklaarders menen dat dit alles in de maand februari is geschied. Mozes gaat uit (vers 33) en het gaat zoals hij gezegd heeft. De HEERE toont Zijn macht en de hagel houdt op. Als Farao dat ziet (vers 34) is de emotie voorbij. Hij zondigt verder. Het harde hart was wel geraakt, maar niet gebroken. Dat is aangrijpend. Wij moeten hiervan leren en het de kinderen voorhouden. Alleen wanneer we blijvend op de knieën gaan en gedurig (al de dagen van ons leven) buigen voor de HEERE, kunnen we spreken van een daadwerkelijke omkeer. Farao blijkt wel geraakt, maar niet gebroken. Zijn hart wordt verstokt (vers 35). Letterlijk staat er dat hij zijn hart sterkte. Zoals iemand die tegen zichzelf zegt dat hij moet volhouden, zijn standpunt niet moet loslaten. Zoals een mens die maar blijft zeggen: 'Ik heb toch gelijk.' De kans dat ze eens overtuigd zullen worden, wordt kleiner en kleiner. Hij laat het volk niet gaan.

TER OVERWEGING

Een paar punten vallen op in deze geschiedenis:

- De gelijkenis met Joh. 9. Het is de HEERE om de eer van Zijn Naam te doen. Dat maakt niet dat we alles begrijpen (zie Joh. 9). Het betekent wel dat we ook moeten rekenen met de eer van de HEERE. Hij zal Zijn Naam vestigen op heel de aarde. Eens zal heel de aarde ook de knie voor Hem buigen.
- Egypte wordt gewaarschuwd. Er is een mogelijkheid om vee en knechten in leven te houden. Wie dit woord hoort en gelooft en er naar handelt, zal bewaard blijven. De kinderen moeten weten dat ook de vertelling die zij horen hen oproept tot werkelijke gehoorzaamheid. Ze moeten het niet naast zich neerleggen zoals sommige Egyptenaren.
- Het volk Israël wordt bewaard. De HEERE zorgt voor de Zijnen. Deze plaag is tot verlossing van Israël en raakt daarom het volk niet. Laten we de kinderen voorhouden zich steeds onder de bewaring en de bijzondere zorg van de HEERE te stellen.
- Farao is geraakt maar niet gebroken. Dit is een belangrijk onderwerp. De kinderen groeien op in een 'emotiecultuur' die ondertussen oppervlakkig is. Niet dat ene moment en die ene traan doen het. Het gaat om werkelijke inkeer en werkelijke verbrijzeling van het hart. Daar moeten we om vragen.
- Wie niet buigt, krijgt een steeds hardere rug en zal net als Farao verstokken. Helaas is dat iets wat je ook in onze dagen nog ziet. Mensen die niet buigen voor het woord blijken steeds harder te worden en onverschilliger. Laat het ons gebed zijn dat de HEERE ons ervoor bewaart.
- Werkelijk bekering doet bidden om vergeving en verzoening. Er is geen roep om vergeving bij Farao. We mogen de kinderen leren dat ze dat kunnen en mogen roepen aan de voet van het kruis. Wanneer er daar wordt gevraagd om vergeving en verlossing, dan is die verdiend door de Heere Jezus. Wie in Hem het leven zoekt, komt niet bedrogen uit.

b. De achtste plaag: sprinkhanen (Ex. 10: 1-20)

UITLEG VAN DE TEKST

De Farao ziet dat de plaag ophoudt en hij laat het volk niet gaan. De Heere maakt zijn hart hard. Farao is onvermurwbaar. De Heere doet dat om Zijn macht aan Farao en zijn knechten te bewijzen. Nu kan Hij nieuwe tekenen van Zijn majesteit en macht doen. In de aankondiging van de achtste plaag klinkt het schrikwekkende van het oordeel van God

door. Grote zwermen sprinkhanen zullen geheel Egypte bedekken. De gewassen op het land die niet door de hagel zijn verwoest, zullen worden opgegeten. Alle huizen zullen met deze insecten worden vervuld.

De dienaren van de Farao dringen er op aan het volk te laten gaan. Zij zien Mozes als een strik. In gedachten zien ze nog vreselijker rampen op zich aankomen. Het volk zal tenslotte aan al deze rampen ten ondergaan. Het lijkt alsof Farao wat toeschietelijker wordt, maar dat blijkt slechts schijn. Zijn woorden klinken spottend: 'de Heere zij alzo met ulieden.' Hij zegt er immers bij dat er kwaad over hun aangezichten zal komen. Farao zal het volk straffen.

God kan niet anders dan aangezegde plaag laten komen. Mozes strekt zijn hand uit over het land. De Heere brengt daarop een oostenwind over het land. De volgende morgen blijkt die oostenwind een immense zwerm sprinkhanen mee te voeren. Het zonlicht van de god Ra wordt erdoor verduisterd. Farao roept haastig Mozes en Aäron en er klinkt opnieuw een schuldbelijdenis uit zijn mond. Een belijdenis die nog dieper lijkt te gaan dan die na de vorige plaag. 'Ik heb gezondigd tegen de Heere, uw God en tegen ulieden.' Heeft Farao nu eindelijk oprecht berouw over zijn zonden? Nee, Farao doet hier belijdenis met de mond, maar zijn hart is er verre van. Het is enkel lippentaal. De schuldbelijdenis van Farao komt voort uit angst voor de straf. Hij wil niet van al zijn zonden af. Hij wil van die alles verwoestende plagen af. Daarom vernedert hij zich. Maar het is maar voor even. Als de plagen weg zijn, is ook het berouw weg.

GELOOFSLER

De lessen van de vorige vertelling zijn ook nu van toepassing. Ook deze manifestatie laat zien dat de HEERE de Gebieder van de schepping is. Ik kan nog niet één insect een bepaalde kant op sturen. De HEERE gebiedt een zwerm sprinkhanen waarheen Hij wil.

Ook zien we hier opnieuw een confrontatie tussen God en de afgoden en tussen de Heere en de machten van de duisternis. Heel duidelijk wordt opnieuw dat al die afgoden en boze geesten onder de macht van God staan. De Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt heel nadrukkelijk over het bestaan en de macht van de boze geesten. Tegelijk worden ze aangeduid als schepsels die geen stap kunnen zetten zonder dat God hen dat toestaat. Het geeft rust om te weten dat alle dingen onder God macht staan.

VAN DE SCHEPPING ALLER DINGEN EN MET NAME DER ENGELEN

'(...) De duivelen en boze geesten zijn alzo verdorven, dat zij vijanden Gods en alles goeds zijn; naar al hun vermogen als moordenaars loerende op de Kerk en een ieder lidmaat van die, om alles te verderven en te verwoesten door hun bedriegerijen; en zijn daarom door hun eigen boosheid veroordeeld tot de eeuwige verdoemenis, dagelijks verwachtende hun schrikkelijke pijnigingen. Zo verwerpen en verfoeien wij dan hierin de dwaling der saduceeën, welke loochenen dat er geesten en engelen zijn; en ook de dwaling der manicheeën, die zeggen dat de duivelen hun oorsprong uit zichzelf hebben, zijnde uit hun eigen natuur kwaad, zonder dat zij verdorven zijn geworden.'

